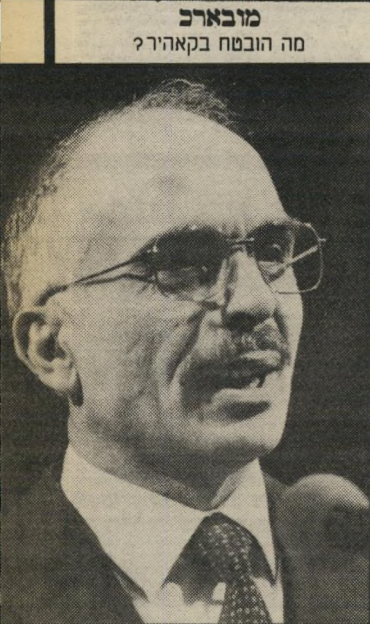

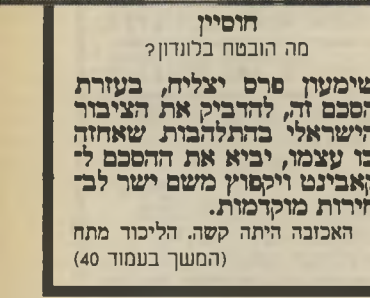
דפנה ברק חושפת פרשה בלתי ידועה: מה הבטיח פרס לחוסיין ולמובארק, מדוע לא קיים הבטחתו ומדוע הם כועסים עליו

לישכת העיתונות הממשלתית

מה מובארק הובטח בקאהיר?

חוסין

מה הובטח בלונדון?

שימעון פרס יצליח, בעזרת הסכם זה, להדיק את הציבור הישראלי בהתלהבות שאחזה בו עצמו, יביא את ההסכם ליציאת יוקספין משם ישר לביירות מוקדמות.

האכזבה היתה קשה. הליכוד מתח (המשך בעמוד 40)

ריל, שריחנפט המצרי, את משה שחל, עמיתו הישראלי, למצריים. ההזמנה נעשתה כאורח כהול. שחל, שמוצאו העיראקי מקנה לו נקיות בשפה ובגיגונים הערביים, ביי קש משימעון פרס לשאת מסר כלשהו למצריים. פרס ביקש מעוזרו, נימרוד נוביק, לנסח מסר כזה. ביום השבת אץ שחל לפרס, והסביר לו שהמסר מימי מדי. בו במקום נוסח מסר חדש, שעזמו יצא שחל לקאהיר. היה זה מסר של הקרמת הביירות.

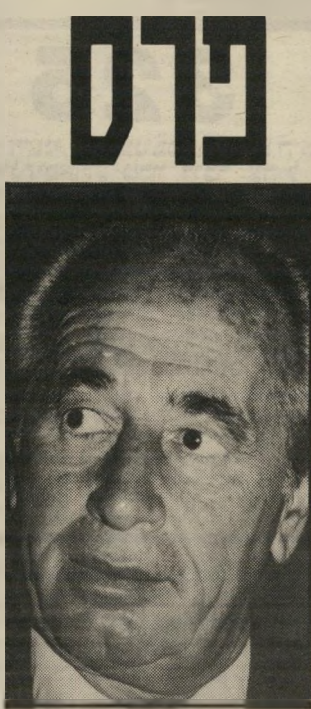
שחל פיתח גם תיוה על פיה צריכים המצריים לשחק את תפקידם של האמריקאים כמשכניי-שלום במרחב. גם מנכ"ל משרד החוץ, אברהם (אברשה"ה) סמיר, וגם עוזר וייצמן — שני אישים פופולריים במיוחד במצריים — הסכימו עם יוזמה זו.

מי שהתלהב במיוחד מהרעיון היה מוצטפה חליל, ראש-ממשלת מצריים בעבר ואיש בעל השפעה מדינית רבה בהווה. גם מובארק נרתם לרעיון. כך נפרצה הדרך להסכם-לונדון. במהלך המגעים השונים, בדרך ל-מיפגש-המיפגשים, הבטיח פרס, בהתכוונותו להקדים את הבחירות בישראל. ללכל הצדדים הנוגעים ברבר היה ברור שהישגים ראוותניים, כמו הסכם-לונדון, יקנו לפרס פופולריות-שיא וי"קלו עליו את המלאכה.

לצורך זה נעשה, "הסכם לונדון" המפורסם, בפגישה של פרס עם המלך חוסין באחד במאי 1987.

בניגוד לרושם שנוצר, הגורם הרדימיננטי בכנת הסכם זה היה הצד המצרי. רי. המצריים לחצו על אש"ף להסכים למישלחת ירדנית-פלסטינית לשיתוף השלום, תחת מישלחת עצמאית של אש"ף. כמקביל לחצו המצרים על חוסיין להסכים לוועידה בינלאומית בע"ל סמכויות עצומצמות ביותר. זה היה תוכן ההסכם-לונדון.

ההסכם-לונדון היתה שי

ענת סרנסקי, תולעים חז

הבטיח

להפיל את הממשלה ולקיים בחירות מוקדמות, שבהן היה המערך אמור לנצח.

בדצמבר 1986, ימים מעטים אחרי ביצוע הוטציה, ביקר המלך חוסין ביקור ממלכתי בקאהיר. במהלך הביקור הממלכתי, שנערך בימים ששי-שבת, הזמין לפתע עבד-אל-האדי קנ

את הסיבות העיקריות למפלתו של שימעון פרס בבחירות היתה אכזבת הערבים ממנו. האסטרטגיה של פרס היתה בנייה במידה רבה על כך שמניחים ערביים המקובלים בישראל — המלך חוסין והנשיא חוסני מובארק — יושיטו לו ברגע המכריע סיוע חיוני, עלי ידי מחוות גדולות שישכנעו את הבורח הישראלי.

השניים — כשיתוף עם יאסר ער"פאת — אמנם עשו מחוות חלושות, אך כלי התלהבות. הם לא האמינו עוד להבטחתו של שימעון פרס. היתה לכך סיבה. הנה כמה סודות מאחורי-הקלעים של מאמץ ממושך זה:

הרוטציה

בשנתים הראשונות של ממשלת-האחרות רמזו אנשי-פרס כי מגיעים עם עמיתיהם הערביים כי שיתוף פרס יסרכ לקיים את הוטציה ולהעלות את יצחק שמיר לשילטון.

הערבים רואים כשמיר את אויב ה"שלום, והיה מנוי וגמור עימם לעשות את הכל כדי למנוע את כניסתו למיש"רד ראש-הממשלה.

פרס אמנם שיכנע את הערבים שלא יקיים את הוטציה וילך לבחירות. נראה כי קיווה להשיג מהערבים מחווה גדולה, שתצדיק זאת. המלך חוסין אכן ביטל בסברדאר 1986 מית את ההסכם שלו עם יאסר ערפאת.

אך ברגע המכריע החליט פרס כי עליו לקיים את הוטציה, כדי להתגבר על בעיית האמינות" שלו בישראל. על מיוזמה זו הקריב את האמון שנתנו בו חוסין ומובארק. קיום הוטציה היתה להם מכר קשה.

הסכם לונדון

מאתו רגע התמקדו כל מאמצי המנהיגים הערביים בשיכנוע פרס

גם ששינאתו הכבושה של יצחק רבין פרצה שוב החוצה כפרץ חזק.

או, כסופו של רבר, להרחת שני המנייגים כאחר. לעומת זאת, אם ייכנסו לממשלת-אחרות, יינצל מעמרם. כאשר יהיו שרים בכירים, אי-אפשר יהיה להרחים כמיפגתם.

אין פירוש הרבר הוצאת הרתיים מהממשלה. גם כממשלת-אחרות, יעמי דו שני הגושים על שיתוף הרתיים, כדי להבטיח לעצמם בעל-ברית-לקעיד. אך ייצוג הרתיים יירד או לממרוי ה"טיבעיים.

נאנח השוע עסקו מיואש: "נארץ מתנגעים תמיד למצב שאותו קיללו רק אתמול. הכל קיללו את ממשלת-האחרות-הלאומית, אך היום כבר מתגעגעים אליה. קיללו את נגין, אך בר"גע שמיר התנגעו אליו. מקללים עכשיו את רבין, מפני שהוא עושה דברים נוראים כששחים, אבל אם מחר יבוא במקומו שרון, יתנגעו גם אל רבין."

שבוע אחרי סגירת הקלפיות, עדיין לא היה ברור איך תיראה ממשלת-יש"ראל שתקום.

בחירות

המכסידים

מאירל שרון עד

מי"ד - רשימת

המכסידים האמיתיים

כמערכה זו.

עדיין לא ברור מי הרוויח בבחירות אלה, מלבד החרדים. הם, והם לכרם, היו המרוויחים "בגדול".

לעומת זאת ברור מי הם המפסידים. זוהי שורה ארוכה ומכוברת.

שימעון פרס היה המפסיד הגדול ביותר. בפעם הרביעית הנהיג את מפלגתו בבחירות, ובפעם הרביעית נשטט הניצחון מידיו.

פרס קיבל על עצמו סיכון אישי גדול, כאשר הסכים כי מסעי-הבחירות של מפלגתו יתרכזו כולו סביב אישיותו. פגישותיו עם גדוליה-העולם, ושני תיים של כהונה כראש-הממשלה, העי קבל ככל מקום במחאות-כפיים, העי ליימו מעיניו את העובדה שאין הוא אישיות כריזמטית. הוא לא היה סוס ריחוק כרי למשך את העגלה התקועה בכוף. אם לא יצליח איכשהו להתברג לממשלה, צפוי ניסיון חזק להרחתו. מה

המנדאטים שלהם ככנסת. היא תלויה במנופול שלה ברחוב הערבי, שהתחוק עם יריות המתקדמת.

הסירוב לעשות הסכמי-עורפים היה אחת התופעות האופייניות והמוזרות ביותר של מערכת-בחירות זו. צומת סירבה לעשות הסכם עם מולדת, וכך הפסידו מנדאט אחד כינרים. החרדים סירבו לעשות הסכמים ביניהם, וגם הם הפסידו מנדאט. רק"ח סירבה לעשות הסכם עם המתקדמת, והמתקדמת סירבה לעשות הסכם עם עבד-אל-הואב ראושה. מנדאט אחד אבר כינרים לכ"ט.

המתקדמת, שקיוותה לעלות ללושה, ירדה לאחור. המפסיד האמיתי הוא ריאח אבו-אלי-עסל, כומר אנגי ליקני מנצרת, חר"ל-שון וחר"מחשבה, שהופיע במקום השלישי כרשימה. כי היה מובן מראש כי מתי פלד, המועמד השני, יתפטר מיד אחרי הבחירות כדי להתמסר לקאריירה אקדמאית באוניברסיטת הרווארד בארצות-הברית.

פלד עצמו נחל הפסד מכאיב: אחרי ארבע שנים של עבודה מאומצת בכ"נט, לא זכה אלא ב-0.1% של הקולות בכיבור המתקדמת הפכה למע"שה למיפגה ערבית.

מימירי נחלה מפלה מכאיבה במיוחד. לתבוסה זו היתה משמעות כלל-לאומית, כי הוכח שבכל הארץ יש עתה רק 15,783 אנשים ונשים המזוהים את עצמם כרתיים מתונים ויוניים — לעומת 334,442 מצביעים למפלגות הדתיות הקיצוניות, הלאומניות והחר"דיות.

יתכן שמכל תוצאות הבחירות, זוהי המכהילה ביותר.

שלו. מה גם שבמיפגה פשטה הדיעה כאילו הכישלון נובע מן הקו היוני. האמת היא הפוכה: המיפגה נכשלה מפני שלא הצליחה לגבש קו יוני עיקבי ומשכנע יותר. וייצמן בוודאי היה עושה זאת, אילו היה תופשי.

אריאל שרון היה מרוויח, אילו נחל יצחק שמיר כישלון ברור. הרבר היה מקפץ אותו כמעט אוטומטית לראשות הליכוד. אולם שמיר נראה לכל כמנצח. שרון נרחק לפינה. גם כממשלת-ליכוד צרה יתקשה להשיג את מבוקשו: תיקי-הביטחון, ועל תיקי-האוצר תהיה לו התחרות קשה.

הציבור הערבי לא מימש את הפוטנציאל הגדול הגלום בו, וכקושי שמר על מרותו.

והי אחת התעלומות של המערכה. אחרי כמעט שנה של אינתיפאדה, לא התגייס הציבור הערבי בהמוניו לקל"פיות. אחודה-השבעה אצלו היה נמוך יחסית. רבים מבחוריה-המערך המסור"תיים נשארו כבית.

החרדים היהודיים נהרו אל הקלפי. החרדים המוסלמיים החרים את הב"חיות, ובכך נטלו מן הציבור הערבי את יכולת-ההשפעה, לטובת עצמו ול"טובת אחיו בשטחים הכבושים.

חר"ש הפסידה את המנדאט החמישי שלה, מפני שסירבה לעשות הסכם-עורפים עם הרשימה המתקדמת, שנאות-נפשה. האשם מחמיד, ראש עיריית אוס-אל-פתח ומתנח, שראה את עצמו כבר כפננים, נשאר בחוץ.

המיפגה הקומוניסטית לא הצטע"רה על כך. היה חשוב לה יותר שה"רשימה המתקדמת תנחל מפלה. השפ"עת הקומוניסטים אינה תלויה במיספר

עזר וייצמן היה ממונה על מסעי-הבחירות, ועל כן יפול קורבן לכ"י

פנים רבות לכישלון

ואדי... הם פתחו את החלון, הביטו סביבם וצעקו: "ראחה פלסטין!" (הלהקה פלסטין"). כך לוחשים רבין לשחל, שחל לנבון וכן הלאה, מתחת לזקניהם של הרב יצחק פרץ ושות'. יעני, הלך השילטון.

עזר וייצמן - מי שמיוחשיה-הבטן שלו בישרו לו מראש את האסון, דיבר השבוע עם מקורביו על רצונו להתפטר. אז איך, נזכר מי שנוכר, נראה וייצ"מ מן כ"ל-כך מעודד, אחרי היוודע סקרה-טלוויזיויה, שלא ניבא גדולות למערך?

וייצמן צפה בטלוויזיה ביחד עם עמיתים במלון דן. אחרי היוודע התוצאות, נמלו פניו. האגדה מס' פרט שכאשר יצא פרס מהחדר ונכנס אחד השרים הצעירים יותר, פלט וייצמן: "יצא העבר, נכנס הע"תיד..."

בכל זאת התייעץ: "מה עושים? מה אומרים בראיון טלוויזיויה?" הישב מי שחישב לידו והינחה אותו: "תאמר שיש גוש קיצוני שהוא קטן מהגוש הציוני בן...המנדטים!"

וייצמן, איש ישר שאינו בקיא בתככים ובניסוי-חיים, היקשה בצדק: "אז זה טוב או רע?"

"זה ככה" ענו לו. וייצמן יצא לעיתונאים וחזר על נוסחתי-הפלא"המנוסחת-היטב. בחצות אמר: "תראי, יש גוש בן... מנדטים לימניים, וגוש גדול יותר ציוני... אנחנו הולכים לנצח!"

משמעו על כך מי שהיו עימו בחדר בעת פיר"סום הסקר הטלוויזיוני, הגיבו: "הוא פוליטיקאי כ"ל-כך משכנע - עד שהוא השתכנע בעצמו..."

דפנה ברק